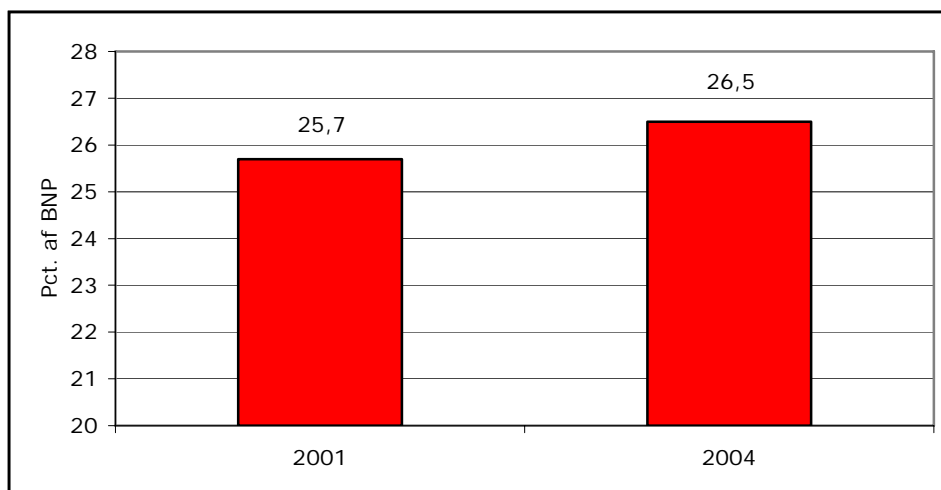

Det offentlige forbrug udgør en større del af samfundsøkonomien under VK-regeringen end under SR-regeringen – udgiftsskredet koster råderum til lavere skat i fremtiden

Det offentlige forbrugs andel af BNP er de senere år vokset, således at det offentlige forbrug fylder mere i samfundsøkonomien i 2004 end i 2001 (der var det sidste år under SR-regeringen). Det fremgår af de senest reviderede nationalregnskabstal fra Danmarks Statistik. Faktisk har det offentlige forbrugs andel af BNP på intet tidspunkt under skiftende SR-regeringer (1993-2001) været større end under VK-regeringen i 2004. Den store forbrugsandel skyldes bl.a., at det offentlige forbrug er steget med gennemsnitligt 1,3 pct. om året i perioden 2002-2004. Det er ca. 40 pct. mere end budgetmålsætningen og svarer til ca. 4½ mia.kr. i alt. Hertil kommer en relativ lav BNP-vækst. Konsekvensen af budgetskredet er, at det fremtidige skattepolitiske råderum er reduceret med 4½ mia.kr. For 4½ mia.kr. kunne topskatten reduceres med 4 point. Dermed kunne den øverste marginalskat reduceres fra 63 pct. i dag til 59 pct. Det ville indebære en større tilskyndelse til at arbejde ekstra og dermed en fremgang i beskæftigelsen svarende til ca. 6.000 personer.

Det offentlige forbrug¹ udgør en større del af samfundsøkonomien under VK-regeringen, end det var tilfældet i 2001 under SR-regeringen. Det fremgår af de senest reviderede nationalregnskabstal fra Danmarks Statistik². Nationalregnskabstallene viser, at det offentlige forbrug i 2004 udgjorde 26,5 pct. af BNP. Det er en vækst på 0,8 pct.point af BNP sammenlignet med 2001, hvor det offentlige forbrug udgjorde 25,7 pct. af BNP, jf. figur 1. Faktisk har det offentlige forbrugs andel på intet tidspunkt under skiftende SR-regeringer (1993-2001) været større end under VK-regeringen i 2004.

Figur 1. Offentligt forbrug i pct. af BNP, 2001 og 2004

Kilde: Nyt fra Danmarks Statistik nr. 30, 24. januar 2006

¹ Det offentlige forbrug (388,3 mia.kr. i 2004) betegner den løbende produktion, der – efter fradrag af brugerbetaling – stilles "gratis" til befolkningens rådighed. Det gælder fx ydelser fra folkeskoler, hospitaler mv. Den væsentligste udgift er aflønning af offentligt ansatte. Hertil kommer bl.a. indkøb af varer og tjenester fra den private sektor. Indkomstoverførsler er derimod ikke en del af det offentlige forbrug.

² Nyt fra Danmarks Statistik den 24. januar 2006

Det offentlige forbrugs voksende andel af BNP skyldes, at det offentlige forbrug under VK-regeringen er steget stærkere end BNP. Således er BNP steget med ca. 1,0 pct. om året i perioden 2002-2004, mens det offentlige forbrug er steget med gennemsnitligt 1,3 pct. om året.

Samlet merforbrug på ca. 4½ mia.kr.

Væksten i det offentlige forbrug på 1,3 pct. årligt ligger ca. 40 pct. over regeringens målsætning for det offentlige forbrug i perioden 2002-2004 på 0,9 pct. årligt³. Omregnet til kroner og øre beløber budgetoverskridelsen sig til ca. 4½ mia.kr. Merforbruget ligger i kommuner og amter, mens statens forbrug er faldet i perioden⁴.

Merforbruget reducerer det fremtidige skattepolitiske råderum

Merforbruget indebærer alt andet lige, at der i fremtiden er 4½ mia.kr. mindre i råderum til lavere skat. Hvis de 4½ mia.kr. alternativt blev anvendt på skattelettelse kunne fx topskatten reduceres med 4 pct. enheder. I så fald ville den øverste marginalskat falde fra 63 pct. til 59 pct.

En sådan lettelse i marginalsatten vil medføre, at det bedre kan betale sig at arbejde flere timer svarende til ca. 6.000 personer. Denne fremgang i beskæftigelsen indtræffer ikke, når det offentlige forbrug i stedet udvides. Den fremgang i den offentlige beskæftigelse, der eventuelt følger af udgiftsskredet, fortrænger blot privat beskæftigelse⁵.

Hertil kommer, at en nedsættelse af topskatten øger tilskyndelsen til at tage en lang videregående uddannelse. Det skyldes, at progressionen i skattesystemet reduceres, når topskatten lettes. Øget uddannelse vil erfaringsmæssigt indebære større "human kapital" og dermed højere lønninger og velstand.

³ Se fx Budgetoversigt august 2005, Finansministeriet

⁴ Se Budgetoversigt august 2005, Finansministeriet

⁵ For et givet arbejdsudbud vil en udvidelse af den offentlige beskæftigelse på sigt fortrænge privat beskæftigelse